

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	08.01.2026, Haapsalu
Koostaja ametinimetus ja nimi:	abiprokurör Marelle Ulla
Ametiasutuse nimi:	Lääne Ringkonnaprokuratuuri I osakond
Kriminaalasja number:	25257000133
Kuriteo kvalifikatsioon:	Karistusseadustiku (KarS) § 121 lg 2 p 2, 3
Kahtlustatava nimi (isikukood):	XXX XXX (ik XXX)

Lääne Ringkonnaprokuratuur menetleb kriminaalasja, milles XXX XXXt kahtlustatakse KarS § 121 lg 2 p 2 järgi kvalifitseeritava kuriteo, s.o lähisuhtes kehalise väärkohtlemise toimepanemises, mis seisnes selles, et tema 21.09.2025 menetluse käigus täpselt tuvastamata kellaajal oma kodus Lääne maakonnas XXX vallas XXX külas XXX talu eestosas, lõi ühel korral rusikas käega oma alaealist last, 7 aastast XXX XXXt parema käe õlavarre piirkonda, põhjustades oma tahtliku tegevusega kannatanu XXX XXXle füüsilist valu ja vähem kui neli nädalat kestva tervisekahjustuse - hematoomi parema käe õlavarrel.

Peale selle kahtlustatakse XXX XXXt KarS § 121 lg 2 p 2, 3 järgi kvalifitseeritava kuriteo s.o korduvalt kehalise väärkohtlemise toimepanemises lähisuhtes, mis seisnes selles, et tema isikuna, kes on varem toime pannud kehalise väärkohtlemise lähisuhtes, 18.11.2025 hommikul menetluse käigus täpselt tuvastamata kellaajal võttis Lääne maakonnas XXX vallas XXX külas XXX talu eestosas oma 7 aastase poja XXX XXX jalgadest kinni ja viskas ta põrandale, põhjustades oma tahtliku tegevusega kannatanu XXX XXXle füüsilist valu.

Kriminaalmenetluse seadustiku (edaspidi KrMS) § 202 lg 1 sätestab, et kui kriminaalmenetluse ese on teise astme kuritegu ja selles kahtlustatava isiku süü ei ole suur ning ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju ja tasunud kriminaalmenetluse kulud või võtnud endale kohustuse tasuda kulud ning kui kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi, võib prokuratuur kahtlustatava nõusolekul taotleda, et kohus kriminaalmenetluse lõpetaks. Viidatud paragrahvi lõike 7 järgi, kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, võib KrMS § 202 lõigetes 1 ja 2 sätestatud alustel kriminaalmenetluse lõpetada ja kohustused määrata prokuratuur.

Prokurör, vaadanud läbi kriminaaltoimiku materjalid, analüüsinud kuriteo toimepanemise asjaolusid, isikut, tema käitumisviisi, süü suurust, kuriteo olulisust ja raskusastet, leiab, et käesoleval juhul esinevad KrMS § 202 lõigetes 1 ja 7 sätestatud eeldused menetluse lõpetamiseks järgmistel motiividel.

Käesoleval juhul on prokurör seisukohal, et isiku süü ei ole suur. Süü suuruse hindamisel võetakse aluseks KarS-is toodud põhimõtted, eelkõige §-s 57 sätestatu. Arvestatakse isiku panust kuriteo toimepanemisel, tahtluse või ettevaatamatuse astet, tekitatud kahju liiki ja suurust, isiku vanust ja arusaamisvõimet ning seaduseandja sätestatud karistusraame. Kahtlustatav XXX XXX on 34-aastane varem kriminaal- ja väärteokorras karistamata isik. Prokuratuuri andmetel ei ole tema suhtes hetkel käimas ühtegi teist kriminaalmenetlust. Samuti ei ole isiku suhtes varem kriminaalmenetlust lõpetatud KrMS § 202 alusel. XXX XXX on kahtlustatavana ülekuulamisel tunnistanud süüd 21.09.2025 poja löömisel ja avaldanud, et selline käitumine tema poolt ei olnud õige. XXX jalgadest põrandale viskamist 18.11.2025 on XXX XXX selgitanud seeläbi, et sekkus poegade vahelisse tülili ning tõmbas XXX teisest pojast diivanil eemale, kuid põrandale ei tõmmanud. Kahtlustatava sõnul

on XXX koolis muutunud vägivaldseks ja ähvardab kodus oma vanemaid pidevalt koolis millegi ära rääkimisega. Muidu on suhted lastega head.

Siiski nähtub kriminaalasjas kogutud tõenditest, et XXX XXX on kahel korral olnud lapse suhtes vägivaldne ja põhjutanud seeläbi kannatanule korduvalt valu ja ühel juhul ka tervisekahjustuse hematoomi näol. Kriminaalasja materjalidest nähtub samuti, et vägivallategu on igal korral piirdunud ühekordse teoga ja polnud kestev, vägivalla kasutamine ei ole kannatanule tekitanud pikemaajalist tervisekahjustust.

KarS § 121 lg 2 p 2, 3 järgi kvalifitseeritav kuritegu on teise astme kuritegu, mille eest näeb karistusseadustik ette karistusena rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistuse. Karistusseadustikus sätestatu kohaselt ei ole viidatud kuriteo eest ette nähtud vangistuse alammäära. Karistusraamistiku ulatuse seadmisega annab seadusandja hinnangu sellele, kui kaalukas on koosseisu täitmise korral õigushüve rikkumine ja kui intensiivset karistusõiguslikku sekkumist on rikkumise korral vajalik rakendada. Et seadusandja on sätestanud laiaulatuslikud karistusraamid antud süüteo, annab see signaali, et vägivallakuriteod võivad olla oma olemuselt ja intensiivsusest väga erinevad. Antud juhtumi puhul ei oleks teoreetiliselt välistatud, et kohtus karistamisel võiks kõne alla tulla ka rahalise karistuse kohaldamine, mis on leebeim sanktsioonivorm. Isegi kui möönda, et antud süüteo eest oleks karistusena vajalik kohaldada vangistust, oleks see tõenäoliselt tingimuslik. Nendel kaalutlustel on võimalik teha järeldus, et kahtlustatava süü ei ole nii suure kaaluga, mis õigustaks tema suhtes kohtulikku karistamist.

Kriminaalmenetluse lõpetamise võimalikkuse üle otsustamisel tuleb arvestada ka asjaoluga, et lõpetamine pole võimalik, kui menetluse jätkamine on vajalik lähtuvalt kas avalikust menetlushuvist või eripreventiivsest vajadusest. Avaliku menetlushuvi all tuleb mõista üld- ja eripreventiivseid kaalutlusi. Avalik menetlushuvi on eripreventiivsete kaalutluste kohaselt olemas siis, kui kriminaalmenetluse lõpetamine ja teo toimepannud isiku karistamisest loobumine võib tingida tema poolt uute süütegude toimepanemise. Seda, kui suur on selline tõenäosus, on võimalik hinnata lähtuvalt isiku varasemast karistusest, menetluse aluseks oleva teo toimepanemise asjaoludest ja teo iseloomust, sealjuures kas tegemist on ühekordse või korduva teoaktiga. Avalik menetlushuvi on üldpreventiivsest aspektist lähtuvalt olemas siis, kui teo toimepanemise viis, valdkond, tagajärjed või samaliigiliste kuritegude suur arv ja ühiskonnaohtlikus on sellised, et menetluse lõpetamine ja lisakohustuste määramine ei oleks kriminaalpoliitiliselt vastuvõetavad. Avalik menetlushuvi on olemas näiteks sellistel juhtumitel, kui kuritegu on toime pandud elusfääris, mille vastu peab avalikkusel olema eriline usaldus või isiku karistamine on vajalik õiguskorra kaitsmise huvides või kuriteo tõttu puuduvad kannatanul peale kriminaalmenetluse efektiivsed õiguskaitsevahendid. Eelloetletud põhjustel avalik menetlushuvi eripreventiivsetel kaalutlustel käesoleva kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub, kuid kriminaalasjas esineb avalik menetlushuvi seetõttu, et XXX XXX etteheidetavate kuritegude puhul on tegemist korduva lähisuhtevägivallaga nõrgema suhtes ning menetluse lõpetamine ei ole eelduslikult kooskõlas üldpreventiivsete kaalutlustega. Siiski esinevad prokuröri hinnangul käesoleval juhul erandlikud asjaolud, mille puhul võib järeldada, et avalik menetlushuvi kriminaalmenetluse jätkamiseks on ära langenud ja seda alljärgnevatel põhjendustel.

Kriminaalasjas on tuvastatud, et kahtlustatav XXX XXX on toime pannud kaks vägivallaga episoodi oma alaealise poja suhtes. Võttes arvesse senist karistuspraktikat ning riigi signaali, et korduv lähisuhtevägivald – eriti alaealiste suhtes toimepandud vägivallaahtid – ei ole mitte mingil viisil taunitav ning selline süütegu vääriks kahtlemata kohtulikku karistamist. Siiski ei saa prokuröri hinnangul mööda vaadata tagajärjest, mille võiks kaasa tuua kriminaalrepressioon. Kahtlustatava näol on tegemist suure pere vanemaga, kelle peres kasvab viis alla 10-aastast last. Pere noorima, alla 1-aastase lapsega on kahtlustatav lapsehoolduspuhkusel, abikaasa töötab. Seega on kahtlustataval oluline roll pere kõigi laste kasvatamisel ja nende igapäevastes tegemistes. Kahtlustatav XXX XXX on prokuratuuris avaldanud, et ta on vajadusel nõus tegema koostööd lastekaitse spetsialistiga ning valmis osalema vastavas sotsiaalprogrammis, mis aitaks tal oma emotsioonidega lastega suhtlemisel toime tulla, et sarnased vägivallaintsidendid tulevikus ei korduks. Kohtulik karistamine tooks kaasa pere heaolu vähendamise, kuivõrd sellega kaasneks märkimisväärne finantskohustus (sundraha, kaitsjatasu). Võimalik karistus piirduks rahalise karistuse või tingimisi vangistusega. Eelnev aga ei

ole abistav meede ega aita kaasa lapse heaolu tagamisele. XXX XXX on vaja määrata kohustused, mis aitaksid nii teda kui ka alaealist kannatanut. Seetõttu on prokuröri arvates kriminaalmenetluse lõpetamine ühes kohustuste määramisega vajalik ja eesmärgipärane ning kriminaalrepressiooni kohaldamine ei ole ilmselgelt mõõdukas. Eelnevat seisukohta toetab ka prokuratuuriga koostööd teinud kohaliku omavalituse lastekaitse spetsialist, kes teatas omavalitsuse valmisolekust kahtlustatava nõustamist vajadusel finantseerida. Prokuröri hinnangul, lähtudes kuriteo asjaoludest ning vajadusest tagada lapse heaolu, tuleb kahtlustatav XXX XXXle panna kohustusteks osaleda MTÜ Vaiteri poolt läbiviidavas sotsiaalprogrammis Hoolivad isad ja mitte kasutada vägivalda kannatanu suhtes. Kahtlustatav XXX XXX on avaldanud valmisolekut määratud kohustuste täitmiseks.

Eelnevast tulenevalt on prokurör seisukohal, et XXX XXXle etteheidetavate süütegude kriminaalõiguskorraga kaitstava õiguskorra heastamine ning tema õiguskorrale käitumisele suunamine on võimalik saavutada ka muude vahenditega, kui kriminaalkorras karistamisega. Ka on KarS § 56 lg-s 1 sätestatud üld- ja eripreventsiooni eesmärgid saavutatavad ilma isikut kriminaalvastutusele võtmata. Hinnates kohtueelse menetluse käigus kogutud tõendeid ning isiku varasemat ja ka teo toimepanemise järgset käitumist, on KarS § 56 lg 1 sätestatud eesmärgid võimalik saavutada käesoleva kriminaalmenetluse lõpetamisega ja kohustuste määramisega.

Seega, kuna tegemist on teise astme kuriteoga, isiku süü ei ole suur ja menetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi, siis leiab prokurör, et on olemas alused kriminaalmenetluse lõpetamiseks XXX XXX suhtes KrMS § 202 sätteid kohaldades.

Juhindudes KrMS § 202 lg 7 ja 206, abiprokurör määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 25257000133 menetlus XXX XXX suhtes seoses avaliku menetlushuvi puudumisega.

2. Määratud kohustuse liik: XXX XXX on kohustatud:

2.1 läbima sotsiaalprogrammi „Hoolivad isad“ (läbiviija MTÜ Vaiter). Prokuratuuri järelevalve kohustuse täitmise osas on sotsiaalprogrammi läbimise tähtaeg, kuid **mitte kauem kui 08.01.2027.a** (vt <https://vaiter.ee/hoolivad-isad>, kontakt info@vaiter.ee). Suunamise sotsiaalprogrammi vormistab prokuratuur.

2.2 hoiduma igasugusest füüsilisest vägivallast kannatanu XXX XXX suhtes, millise kohustuste täitmise lõpptähtaeg on 08.07.2026.

Kui isik ei täida määratud tähtaja jooksul talle pandud kohustusi, võib prokuratuur kriminaalmenetluse määrusega uuendada.

4. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: ei ole kohaldatud.

5. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: ei ole

6. Andmekogus ABIS ja riiklikus süüteomenetluse biomeetriaregistris sisalduvate andmete kustutamine: kogutud andmed ei kuulu kustutamisele.

7. Kriminaalmenetluse kulud: puuduvad.

8. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia viivitamata anda kahtlustatavale ja saata alaealise kannatanu seaduslikule esindajale XXX XXX ja Lääne-Nigula Vallavalitsuse lastekaitse spetsialistile Anette Seiton.

9. Kannatanul on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul menetluse lõpetanud prokuratuuris. Kui füüsilisest isikust kannatanu ei valda eesti keelt, võib ta kümne päeva jooksul taotleda kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab.

Edasikaebamise kord

Vastavalt KrMS § 207 lõigetele 2 ja 3 võib kannatanu põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul esitada kaebuse Riigiprokuratuurile, mille asukoht on Wismari 7, Tallinn 15188.

Marelle Ulla
abiprokurör

Olen kriminaalmenetluse lõpetamise ja määratud kohustustega nõus:

..... (XXX XXX allkiri ja kuupäev)